

Број: 03-02-1555-1/2025
Сарајево, 26.11.2025. године

**ПАРЛАМЕНТ ФЕДЕРАЦИЈЕ
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

- Представнички дом -
госп Драган Миоковић, предсједавајући
- Дом народа -
госп Томислав Мартиновић, предсједавајући

Поштовани,

У складу са чланом IV.Б.3.7.ц) (III) Устава Федерације Босне и Херцеговине, а у вези са чл. 163., 164. и 165. Пословника Представничког дома Парламента Федерације БиХ („Службене новине Федерације БиХ“, бр. 69/07, 2/08, 26/20 и 13/24) и чл. 155., 156. и 157. Пословника о раду Дома народа Парламента Федерације БиХ („Службене новине Федерације БиХ“, бр. 27/03, 21/09, 24/20 и 60/24), ради разматрања и прихватања, достављам Вам **НАЦРТ ЗАКОНА О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ХРАНИТЕЉСТВУ У ФЕДЕРАЦИЈИ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**, који је утврдила Влада Федерације Босне и Херцеговине на 61. сједници, одржаној 17.11.2025. године.

Нацрт закона се доставља на службеним језицима и писмима Федерације Босне и Херцеговине у принтаној и електронској форми (ЦД).

С поштовањем,

ПРЕМИЈЕР
Нермин Никшић

Прилог:

- Нацрт закона на српском језику (ЦД)
- Одредбе Закона које се мијењају и допуњују
- Изјава о усклађености
- Образац број 1а
- Образац број 2
- Образац ИФП-НЕ
- Закон о хранитељству у Федерацији Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, број: 19/17)

Цо: Федерално министарство рада и социјалне политике
госп Аднан Делић, министар

Co: Predmet

**БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ФЕДЕРАЦИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ВЛАДА**

НАЦРТ

**ЗАКОН
О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ХРАНИТЕЉСТВУ У ФЕДЕРАЦИЈИ
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

Сарајево, новембар 2025. године

ЗАКОН О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ХРАНИТЕЉСТВУ У ФЕДЕРАЦИЈИ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Члан 1.

У Закону о хранитељству у Федерацији Босне и Херцеговине ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 19/17 и 52/22 - други закон) у члану 1. став (1) мијења се и гласи:

- „(1) Овим законом уређују се начела хранитељства, појам и врсте хранитељства, услови за обављање хранитељства, врсте и број храненика, подобност за обављање хранитељства, уговор о хранитељству, хранитељска накнада и накнада за издржавање храненика, обавезе, одговорности и права хранитеља и центра за социјални рад, односно опћинске или градске службе социјалне заштите (у даљњем тексту: тијело старатељства), права и обвезе храненика, оспособљавање и едукација, услуга стручне подршке и савјетовања у области хранитељства, центар за стручну подршку и савјетовање у области хранитељства, регистар и евиденција података, управни надзор те друга питања из области хранитељства.”.

Иза члана 1. додаје се нови члан 1а. који гласи:

„Члан 1а. (Корисници услуге хранитељства)

- (1) Право на услугу хранитељства под увјетима утврђеним овим законом остварује особа која је држављанин Босне и Херцеговине и која има пребивалиште на територију Федерације Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Федерација).
- (2) Изузетно од става (1) овога члана, страном држављанину којем је одобрен стални боравак на територији Федерације, припада право на услугу хранитељства под увјетима утврђеним овим законом и уколико је исто право регулисано споразумом о социјалном осигурању између Босне и Херцеговине и земље поријекла, односно мјеста пребивалишта страног држављанина.
- (3) Изузетно од става (2) овога члана, страни држављанин којем је призната међународна заштита у Босни и Херцеговини, право на услугу хранитељства из овога закона остварује у складу са одредбама Правилника о начину остваривања права на социјалну помоћ особама којима је призната међународна заштита у Босни и Херцеговини ("Службени гласник БиХ", број: 43/17).
- (4) Забрањена је директна и индиректна дискриминација храненика у хранитељској породици.”.

Члан 2.

Члан 2. мијења се и гласи:

„Члан 2. (Значење појединих израза)

Поједини изрази, у смислу овога закона, имају слједеће значење:

- а) *Дијете* је особа до навршених 18 година живота;
- б) *Млађа пунољетна особа* је особа која је навршила 18, а није навршила 21 годину живота;
- ц) *Одрасла особа* је особа која је навршила 18, а није навршила 65 година живота;
- д) *Старија особа* је особа с навршених 65 година живота или више;
- е) *Хранитељство* је посебан облик заштите изван властите породице којим се дјетету или одраслој особи осигуравају породични смјештај и заштита у хранитељској породици;
- ф) *Хранитељ* је представник хранитељске породице или самац који има склопљен уговор о хранитељству и хранјенику пружа услуге заштите у складу с овим законом;
- г) *Потенцијални хранитељ* је особа за коју је центар утврдио да испуњава услове за бављење хранитељством и нема склопљен уговор о хранитељству, у складу с овим законом;
- х) *Храњеник* је дијете, млађа пунољетна особа, одрасла особа или старија особа којој се породични смјештај и заштита осигуравају у хранитељској породици;
- и) *Хранитељска породица* је породица коју чине хранитељ, његов брачни или изванбрачни партнер и други сродници с којима хранитељ живи у заједничком домаћинству;
- ј) *Законски заступник* је родитељ дјетета, односно особа коју је, у складу с одредбама Породичног закона Федерације Босне и Херцеговине ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 35/2005, 41/2005 - исправка, 31/2014 и 32/2019 - одлука Уставног суда), надлежно тијело старатељства поставило за старатеља дјетета или одрасле особе;
- к) *Заједничко домаћинство* је економска заједница једне или више породица у којој се заједнички стичу и троше новчана и друга материјална средства;
- л) *Накнада за издржавање храњеника* је накнада којом се подмирују трошкови смјештаја и друге потребе храњеника;
- м) *Хранитељска накнада* је новчана накнада хранитељу за његов рад и уложени труд те пружене услуге заштите храњенику који је упућен на смјештај на темељу рјешења тијела старатељства и у складу с индивидуалним планом подршке храњенику;
- н) *Индивидуални план подршке храњенику* (у даљњем тексту: индивидуални план) је документ који израђују стручни радници тијела старатељства у сурадњи с храњеником, његовим законским заступником и члановима његове породице, хранитељем, центром за стручну подршку и савјетовање у области хранитељства и другим релевантним субјектима, а који садржи планиране циљеве, активности, индикаторе, рокове и носитеље извршења активности којима се остварује заштита у најбољем интересу храњеника те начин праћења и преиспитивања индивидуалног плана;
- о) *Уговор о хранитељству* је уговор о међусобним правима и обвезама који склапају тијело старатељства и потенцијални хранитељ, односно хранитељ, а након доношења рјешења тијела старатељства којим се храњеник упућује на смјештај у хранитељску породицу;
- п) *Водитељ индивидуалног плана* је стручни радник тијела старатељства који планира и предлаже одговарајуће поступање и пружа стручну помоћ хранитељу те непосредно прати храњеника у хранитељској породици;
- р) *Центар за стручну подршку и савјетовање у области хранитељства* (у даљњем тексту: центар за стручну подршку и савјетовање) је лиценцирана правна особа која, у сурадњи с тијелом старатељства, пружа услугу стручне

подршке и савјетовања биолошким и хранитељским породицама у складу с одредбама овога закона;

- с) *Вођење случаја* је метода стручног рада на темељу које, у сурадњи с хранеником, надлежно тијело старатељства врши стручну процјену његових потреба, договара и координира услуге заштите и смјештаја у хранитељској породици те прати, евалуира и заступа најбољи интерес храненика ради побољшања његове социјалне добробити.“.

Члан 3.

У члану 17. став (4) се брише.

Досадашњи ставови (5), (6), (7) и (8) постају ставови (4), (5), (6) и (7).

У ставу (6) који је овим измјенама постао став (5) проценат: „50%“ замјењује се процентом: „40% (четрдесет посто)“.

Члан 4.

У члану 18. у ставу (1), тачка х) мијења се и гласи: „х) у којој хранитељ има више од троје дјеце млађе од 15 година, изузев ако се ради о сродничкој хранитељској породици,“.

Иза тачке х) додаје се нова тачка и) која гласи: „и) у којој је храненик или члан хранитељске породице именован за старатеља храненику.“.

Члан 5.

У члану 21. у ставу (1) ријеч: „петеро“ замјењује се ријечју: „шестеро“.

Члан 6.

У члану 27. у ставу (3) иза тачке б) додају се нове тачке које гласе:

- „ц) хранитељ више не испуњава увјете за обављање хранитељства,
- д) хранитељ не испуњава обвезе преузете уговором о обављању хранитељства или омета праћење provedбе уговора о хранитељству,
- е) хранитељ одбија сурадњу у процесу успостављања контаката или реинтеграције дјетета с његовом породицом поријекла или одбија сурадњу у процесу усвајања дјетета,
- ф) хранитељ одбија сурадњу с надлежним тијелом старатељства или с центром за стручну подршку и савјетовање,“.

Досадашње тачке ц) и д) постају тачке г) и х).

Иза става (4) додају се нови ставови (5) и (6) који гласе:

- „(5) На рјешење из става (3) овога члана може се изјавити жалба кантоналном министарству у року од осам дана од дана пријема рјешења.
- (6) Жалба из става (5) овога члана не одлаже извршење рјешења.“.

Члан 7.

У члану 29. ријечи: „федерално министарство” замјењују се ријечима: „Федерално министарство рада и социјалне политике (у даљњем тексту: Федерално министарство)”.

Члан 8.

Члан 30. мијења се и гласи:

„Члан 30.

(Упућивање на смјештај у хранитељску породицу)

- (1) За одлучивање о упућивању на смјештај у хранитељску породицу, престанку смјештаја у хранитељској породици, као и закључивању уговора о хранитељству, мјесно је надлежно тијело старатељства према мјесту пребивалишта хранјеника.
- (2) Рјешење о признавању права на смјештај и упућивању у хранитељску породицу доноси се уз претходно прибављену сагласност кантоналног министарства гледе признавања права на хранитељску накнаду и накнаду за издржавање хранјеника.
- (3) Након доношења рјешења о признавању права на смјештај и упућивању у хранитељску породицу, хранјеник се смјешта у хранитељску породицу.
- (4) Изнимно од одредбе става (3) овога члана, код хитног хранитељства тијело старатељства може донијети усмено рјешење о признавању права на смјештај и упућивању у хранитељску породицу и одредити извршење усменог рјешења без одгоде.
- (5) У случају из става (4) овога члана, тијело старатељства ће одмах обавијестити кантонално министарство које је дужно у року не дужем од три дана дати или ускратити писану сагласност на усмено рјешење уколико се њиме признаје право на хранитељску накнаду и накнаду за издржавање хранјеника.
- (6) У случају из става (5) овога члана, тијело старатељства је дужно, по добијању писане сагласности кантоналног министарства, донијети рјешење о признавању права на смјештај и упућивању у хранитељску породицу у писаном облику најкасније у року од осам дана од дана доношења усменог рјешења.
- (7) О жалби против рјешења надлежног тијела старатељства којим се одлучивало о упућивању на смјештај у хранитељску породицу, као и о престанку смјештаја у хранитељску породицу по овом закону одлучује надлежно кантонално министарство.
- (8) Жалба не одгађа извршење првостепеног рјешења.”.

Иза члана 30. додаје се нови члан 30а. који гласи:

„Члан 30а.

(Престанак смјештаја у хранитељској породици)

Смјештај у хранитељској породици престаје:

- а) смрћу хранјеника;
- б) усвојењем хранјеника;
- ц) повратком у биолошку породицу;
- д) осамостаљивањем хранјеника;
- е) у другим случајевима када престану постојати разлози за смјештај у хранитељску породицу”.

Члан 9.

Члан 31. мијења се и гласи:

„Члан 31. (Уговор о хранитељству)

- (1) Уговор о хранитељству је уговор о међусобним правима и обвезама између тијела старатељства и хранитеља који се склапа у писаном облику за сваког хранјеника појединачно, а након доношења рјешења о признавању права на смјештај и упућивању у хранитељску породицу.
- (2) Уговором о хранитељству уређују се:
 - а) дан отпочињања смјештаја;
 - б) увјети и начин задовољавања специфичних потреба подршке хранјенику и хранитељу;
 - ц) врста хранитељства за коју је уговор склопљен;
 - д) врста и опсег услуга које су хранитељ и хранитељска породица обавезни осигурати смјештеном хранјенику;
 - е) могуће додатне услуге стручне и друге подршке хранјенику;
 - ф) права и обвезе уговорних страна;
 - г) контактирање хранјеника с биолошким родитељима и другим сродницима;
 - х) висина накнаде за издржавање хранјеника и начин плаћања;
 - и) висина хранитељске накнаде и начин њезине исплате;
 - ј) услови за отказивање уговора;
 - к) дужина отказног рока уговора о хранитељству;
 - л) друга права и обвезе уговорних страна.”.

Члан 10.

У члану 32. ставови (3), (4) и (5) мијењају се и гласе:

- „(3) Хранитељу припада право на мјесечну накнаду по једном хранјенику у износу од најмање 30% (тридесет посто) основице из става (2) овога члана.
- (4) Изузетно од става (3) овога члана, хранитељу који обавља специјализирано хранитељство припада право на мјесечну накнаду по једном хранјенику у износу од најмање 45% (четрдесет пет посто) основице из става (2) овога члана.”

- (5) Овисно о својим финансијским могућностима, кантони својим прописима могу утврдити и већи износ хранитељске накнаде од износа утврђених ставовима (3) и (4) овога члана.”.

Став (6) брише се.

Члан 11.

У члану 34. у ставу (3) проценат: „30%” замјењује се процентом: „50% (педесет посто)”, проценат: „50%” замјењује се процентом: „70% (седамдесет посто)”.

Иза става (3) додаје се нови став (4) који гласи:

- „(4) Овисно о својим финансијским могућностима, кантони својим прописима могу утврдити и већи износ мјесечне накнаде за издржавање хранјеника од износа утврђених ставом (3) овога члана.”.

Досадашњи ставови (4) и (5) постају ставови (5) и (6).

Иза става (5) који је овим измјенама постао став (6) додаје се нови став (7) који гласи:

- „(7) Накнада за издржавање хранјеника не може се третирати као приход и сматра се неопорезивом накнадом.”.

Члан 12.

У члану 36. став (5) мијења се и гласи:

- „(5) С циљем јачања породичних односа или повратка хранјеника у породицу поријекла, хранитељ омогућава и потиче контакте хранјеника с властитом породицом, другим сродницима и осталим блиским особама те активно судјелује у припреми хранјеника за други облик заштите као што су усвојење, други облик хранитељства или друга хранитељска породица или друга врста смјештаја у складу с одлукама надлежних тијела, индивидуалном плану и најбољем интересу хранјеника.”.

Став (7) мијења се и гласи:

- „(7) Хранитељ као и његов брачни, односно изванбрачни партнер судјелују у додатним едукацијама по потреби, а на приједлог стручног тима тијела старатељства.”.

Иза става (7) додаје се нови став (8) који гласи:

- „(8) Хранитељ омогућава да се најмање два пута током календарског мјесеца, а у случају потребе и чешће, одржавају лични контакти хранитеља и хранјеника са стручним радником центра за стручну подршку и савјетовање од чега најмање један у стамбеном простору хранитеља”.

Члан 13.

У члану 38. у ставу (8) ријеч: „центар” замјењује се ријечима: „тијело старатељства или центар за стручну подршку и савјетовање”.

У ставу (9) ријечи: „рјешења центра о признавању права на такве услуге” замјењују се ријечима: „стручне процјене тијела старатељства и рјешења којим се признаје право на буџетско финансирање таквих услуга.”.

У ставу (10) ријеч: „центра” замјењује се ријечима: „тијела старатељства или центра за стручну подршку и савјетовање”.

Члан 14.

У члану 41. у ставу (1), у члану 45. у ставу (1) ријеч: „центар” замјењује се ријечима: „тијело старатељства, центар за стручну подршку и савјетовање”.

Члан 15.

У члану 43. у ставу (1) у тачки а) иза ријечи: „старатеља,” додају се ријечи: „одабрани центар за стручну подршку и савјетовање”.

У ставу (1) у тачки б) иза ријечи: „породицу” додају се ријечи: „и одабрани центар за стручну подршку и савјетовање”.

Члан 16.

У члану 44. у ставу (3) ријечи: „у писаном облику и садржи” замјењују се ријечима: „у писаном облику и примјеном методе вођења случаја те садржи”.

У ставу (4) иза ријечи: „породицу,” додају се ријечи: „те одабраним центром за стручну подршку и савјетовање”.

У ставу (6) ријеч: „центра” замјењује се ријечима: „тијела старатељства, самостално или у пратњи стручног радника центра за стручну подршку и савјетовање”.

Члан 17.

У члану 45. у ставу (2) иза ријечи: „хранитељем” додају се ријечи: „и центром за стручну подршку и савјетовање”.

У ставу (4) иза ријечи: „заједно са” додају се ријечи: „центром за стручну подршку и савјетовање”. Иза ријечи: „помоћ” додају се ријечи: „директно или преко центра за стручну подршку и савјетовање”.

Члан 18.

Иза члана 45. додају се нови чланови 45а., 45б., 45ц., 45д., 45е., 45ф. који гласе:

„Члан 45а.

(Услуга стручне подршке и савјетовања)

- (1) Услуга стручне подршке и савјетовања у области хранитељства обухваћа скуп стручних метода, мјера, поступака и активности усмјерених на превенирање ризичних фактора у животу храњеника, као и хранитељске или биолошке породице, те стручни третман којим се пружа подршка и помоћ храњенику, хранитељској породици и биолошкој породици храњеника у савладавању потешкоћа, постизању индивидуално и друштвено пожељних промјена те унапређењу квалитете живота храњеника.
- (2) Услуге стручне подршке и савјетовања у области хранитељства пружају се у облику:
 - а) стручног социјалног рада који обухваћа припрему храњеника за прихватање хранитељства и примјену других потребних облика социјалне заштите, помоћ хранитељској породици за прихват и рад са храњеником, сарадњу с хранитељском породицом и надлежним институцијама, као и другим правним или физичким особама чије је укључивање неопходно због задовољавања утврђених потреба храњеника, праћење provedбе индивидуалног плана, примјену различитих метода подршке с циљем усмјеравања и оспособљавања храњеника или његове биолошке породице за рјешавање њихових животних проблема и слично;
 - б) стручног савјетовања које обухваћа комуникацијски процес којим стручни радници и пружатељи услуге стручне подршке и савјетовања у директном контакту потичу храњеника или његову биолошку породицу на сагледавање њихове животне ситуације с циљем савладавања потешкоћа којима су изложени, стварања услова за очување и развој властитих капацитета и могућности те изградње одговорног односа према властитом животу и заједници у којој живе;
 - ц) психосоцијалне подршке која обухваћа скуп стручних поступака усмјерених на стјецање, потицање и развијање когнитивних, функционалних и социјалних вјештина храњеника с циљем пружања стручне подршке гледе унапређења или одржавања његовог стабилног психичког стања, развијања социјалних компетенција, личне прилагодљивости и способности за што самосталнији и испуњенији живот у окружењу по властитом избору;
 - д) помоћи при укључивању у програме образовања и оспособљавања која обухваћа процес у којему стручни радници пружатеља услуге стручне подршке и савјетовања пружају стручну подршку социјално искљученом храњенику при његовом укључивању у редовне или прилагођене образовне програме или програме оспособљавања с циљем његовог материјалног оснаживања и социјалне интеграције у заједницу у којој живи;
 - е) кризне интервенције која обухваћа посебан стручни поступак у којем стручни радници и пружатеља услуге стручне подршке и савјетовања посебним техникама и вјештинама интервенирају у ситуацијама обиљеженим неочекиваним догађајима који изазивају изненадну и значајну опасност за добробит храњеника, као и хранитељске или биолошке породице, а у сврху стабилизације околности и процеса код храњеника, хранитељске или биолошке породице који су изложени кризном догађају;
 - ф) ране интервенције која обухваћа поступак којим стручни радници пружатеља услуге стручне подршке и савјетовања пружају стручну потицајну помоћ удомљеном дјетету с утврђеним развојним ризиком или развојном потешкоћом те стручну и савјетодавну помоћ хранитељској и биолошкој породици оваквог дјетета.

- (3) Услуге стручне подршке и савјетовања у области хранитељства у правилу се пружају у временски ограниченом раздобљу у трајању до највише 12 мјесеци с тим да се исто, у изнимним случајевима, може продужити за још три мјесеца.

Члан 45б.

(Центри за стручну подршку и савјетовање)

- (1) Услугу стручне подршке и савјетовања у области хранитељства пружају центри за стручну подршку и савјетовање.
- (2) Центри за стручну подршку и савјетовање могу се основати и регистrirати своју дјелатност и под другим називима од назива утврђеног ставом (1) овога члана под увјетом да испуњавају увјете прописане овим законом гледе пружања ове социјалне услуге.
- (3) Минималне увјете за пружање услуге стручне подршке и савјетовања у области хранитељства, а који се тичу локације, простора, опреме, организације, броја и стручне спреме ангажираног особља за пружање ове социјалне услуге прописује федерални министар.

Члан 45ц.

(Поступак оцјењивања испуњености минималних увјета)

- (1) Захтјев за оцјењивање испуњености минималних увјета за рад и пружање услуге стручне подршке и савјетовања у области хранитељства подноси пружатељ ове услуге.
- (2) Поступак оцјењивања испуњености минималних увјета за рад и пружање услуге стручне подршке и савјетовања у области хранитељства проводи тијело именовано од стране федералног министра примјеном одредби Закона о управном поступку ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 2/98, 48/99 и 61/22) и овога закона.
- (3) На приједлог тијела из става (2) овога члана федерални министар доноси рјешење о испуњености минималних увјета за рад и пружање услуге стручне подршке и савјетовања у области хранитељства.
- (4) Рјешење из става (3) овога члана је коначно у управном поступку и против њега се може покренути управни спор пред надлежним судом.
- (5) Начин рада, састав и надлежности, те остала питања везана за рад тијела из става (2) овога члана прописује федерални министар.

Члан 45д.

(Поступак издавања лиценце)

- (1) На темељу рјешења из члана 45ц. става (3) овога закона федерални министар издаје лиценцу којом се центру за стручну подршку и савјетовање одобрава пружање услуге стручне подршке и савјетовања у области хранитељства.
- (2) Лиценца из става (1) овога члана издаје се на раздобље до пет година.

- (3) Гледе увјета за издавање лиценце, ограничене лиценце, обнављања лиценце, привременог укидања лиценце, одузимања лиценце, поступка за издавање, ограничавање и одузимање лиценце, као и регистра о издатим лиценцама примјењују се одредбе посебног прописа о социјалним услугама којим су ова питања уређена.

Члан 45е.

(Избор и уговарање услуге стручне подршке и савјетовања)

- (1) Сваки хранитељ има право слободног избора центра за стручну подршку и савјетовање између лиценцираних пружатеља ове социјалне услуге који дјелују на простору мјесно надлежног тијела старатељства, као и право промјене центра за стручну подршку и савјетовање највише једном у 12 мјесеци.
- (2) Након доношења рјешења о признавању права на смјештај и упућивању у хранитељску породицу и на темељу изјаве хранитеља о одабраном центру за стручну подршку и савјетовање, надлежно тијело старатељства закључује уговор с одабраним центром за стручну подршку и савјетовање којим се регулирају међусобна права и обвезе.

Члан 45ф.

(Финансирање и цијена услуге стручне подршке и савјетовања)

- (1) Центар за стручну подршку и савјетовање има право на мјесечну накнаду за извршену услугу стручне подршке и савјетовања у области хранитељства у складу са закљученим уговору из члана 45е. става (2) овога закона.
- (2) Основица за утврђивање износа мјесечне накнаде из става (1) овога члана је просјечна исплаћена нето плата у Федерацији према објављеном податку Федералног завода за статистику за претходну годину.
- (3) Мјесечну накнаду из става (1) овога члана обрачунава и уплаћује тијело старатељства које је донијело рјешење о признавању права на смјештај и упућивању у хранитељску породицу.
- (4) Средства за финансирање накнаде из става (1) овога члана осигуравају се у буџету Федерације.
- (5) Методологију за израчун мјесечне накнаде за пружену услугу стручне подршке и савјетовања у области хранитељства прописује федерални министар.”.

Члан 19.

У члану 48. у ставу (4) ријеч: „два” замјењује се ријечју: „једном”.

Иза става (7) додају се нови ставови (8), (9) и (10) који гласе:

- „(8) Изузетно од одредби ставова (5) и (6) овога члана, обвезно оспособљавање и прописане едукације хранитеља могу организовати и проводити и центри за стручну подршку и савјетовање у складу са прописаним планом и програмом из

става (1) овога члана и путем ангажирања сертификцираних едукатора те на темељу пријаве и сагласности Федералног министарства.

- (9) Средства за трошкове обвезног оспособљавања и прописаних едукација из става (8) овога члана осигуравају центри за стручну подршку и савјетовање.
- (10) Праћење над проведеним едукацијама из става (8) овога члана врши Федерално министарство.”.

Члан 20.

У члану 50. става (4) мијења се и гласи:

„Осим подручја из ставова (1) и (2) овога члана, програм за оспособљавање хранитеља за специјализирано хранитељство обухваћа и додатна подручја.”.

Члан 21.

Члан 51. мијења се и гласи:

„Члан 51.

(Регистар хранитеља и лиценцираних центара за стручну подршку и савјетовање)

- (1) Федерално министарство води средишњи регистар потенцијалних хранитеља и хранитеља у Федерацији, а који садржи и евиденцију о корисницима хранитељства којима је признато право на смјештај у хранитељску породицу.
- (2) Регистар из става (1) овога члана Федерално министарство води темељем података достављених од стране тијела старатељства.
- (3) У року од осам дана од дана доношења рјешења о испуњавању увјета за обављање хранитељства, односно закључења уговора о хранитељству у складу с одредбама овога закона надлежно тијело старатељства доставља Федералном министарству и надлежном кантоналном министарству податке о донесеном рјешењу и закљученом уговору.
- (4) Поред средишњег регистра из става (1) овога члана, Федерално министарство води и средишњи регистар лиценцираних центара за стручну подршку и савјетовање, као и регистар физичких особа које су стекле звање едукатора у области хранитељства у складу с одредбама члана 49. овога закона.
- (5) Садржај и начин вођења регистара из ставова (1) и (4) овога члана прописује федерални министар.”.

Члан 22.

Члан 52. мијења се и гласи:

„Члан 52.

(Надзор над проведбом Закона)

- (1) Надзор над проведбом овога закона и подзаконских аката донесених на основу

овога закона врше кантонална министарства.

- (2) Надзор над законитошћу рада центара за стручну подршку и савјетовање врши Федерално министарство.
- (3) Инспекцијски надзор над provedбом овога закона и подзаконских аката донесених на основу овога закона врши кантонални инспектор за област социјалне заштите у оквиру своје мјесне надлежности утврђене законом и подзаконским актима.
- (4) Надзор из става (3) овога члана врши се увидом у релевантну документацију којом располаже тијело старатељства.
- (5) С циљем заштите најбољег интереса хранјеника и осигурања надзора над увјетима у којима се пружа услуга хранитељства, надлежни инспектор може обавити и посјет хранитељу код којег је извршен смјештај у складу са одредбама овога закона.”.

Члан 23.

Члан 53. се брише.

Члан 24.

Досадашњи чланови 54., 55., 56., 57., 58., 59., 60. и 61. постају чланови 53., 54., 55., 56., 57., 58., 59. и 60.

Члан 25.

Члан 58. који је овим измјенама постао члан 57. мијења се и гласи:

„Члан 57. (Проведбени акти)

- (1) Федерални министар ће у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овога закона донијети:
 - а) provedбени акт из члана 17. став (1) тачка и) овога закона;
 - б) provedбени акт из члана 45б. став (3) овога закона;
 - ц) provedбени акт из чланк 45ц. став (5) овога закона;
 - д) provedбени акт из члана 45ф. став (5) овога закона;
 - е) provedбени акт из члана 51. став (4) овога закона.
- (2) Федерални министар ће у року од 60 дана од дана ступања на снагу овога закона прописати:
 - а) образац пријаве за обављање хранитељства из члана 23. став (1) овога закона;
 - б) образац за извјештавање из члана 36. став (4) овога закона.

- (3) Федерални министар ће у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овога закона донијети програм основних и додатних едукација хранитеља из члана 48. став (1) овога закона.”.

Члан 26.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеним новинама Федерације БиХ”, а примјењиваће се од 1.1.2026. године.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е
НАЦРТА ЗАКОНА О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ХРАНИТЕЉСТВУ У
ФЕДЕРАЦИЈИ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

I. УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење Закона о измјенама и допунама Закона о хранитељству у Федерацији Босне и Херцеговине садржано је у одредбама члана III. 2. е) којим је прописано да су федералне власти и кантони мјеродавни за област социјалне политике, а у вези с одредбама члана III. 3. (3) Устава Федерације Босне и Херцеговине, којима је утврђено да федерална власт у овој области има право утврђивати политику и доносити законе.

Према одредбама члана III. 2. е) и члана III. 3. (1) и (2) Устава Федерације Босне и Херцеговине, федерална власт и кантони су надлежни за социјалну политику. Ту надлежност остварују заједнички или одвојено, или од стране кантона координирано од федералне власти. Гледе ових надлежности кантони и федерална власт договарају се на трајном основу.

Кантони у овој области имају право утврђивати политику и проводити законе (члан III. 3. (4)), као и проводити социјалну политику и успостављати службе социјалне заштите (члан III. 4. j)).

Према одредбама члана IV. А. 20. (1) д) Устава Федерације Босне и Херцеговине, поред осталих надлежности утврђених Уставом, Парламент Федерације Босне и Херцеговине надлежан је за доношење закона о вршењу функција федералне власти.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Реформа система социјалне заштите у Федерацији Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Федерација) темељи се на потреби усклађивања правних оквира с потребама и добрим праксама како би се осигурала виша разина благостања становништва, унаприједила квалитета живота и социјалне инклузије, загарантовала квалитета и разноврсност социјалних услуга под једнаким условима за све становнике. У складу са програмским одређењем Владе Федерације, један од стратешких циљева Федералног министарства рада и социјалне политике (у даљњем тексту: Федерално министарство) је: унаприједити систем социјалне заштите и заштите породица с дјецом који ће гарантирати основна и уједначена права која осигуравају заштиту социјално угрожених категорија.

Имајући у виду претходно наведено, као и идентифициран кључни проблем који је било потребно ријешити, а који се односио на неадекватан и неучинковит систем ванинституционалног збрињавања дјеце и одраслих без породичне бриге у Федерацији који није био у стању одговорити потребама храњеника, те међународне стандарде у области социјалне заштите, подршке и бриге за одрасле особе и дјецу без породичне бриге, 2017. године донесен је Закон о хранитељству у Федерацији Босне и Херцеговине ("Службене новине Федерације БиХ", број: 19/17) (у даљњем тексту: Закон о хранитељству).

Законом о хранитељству, чија је примјена почела у марту 2018. године, на системски је начин уређено питање смјештаја у другу породицу, које је до доношења наведеног

законa било регулирано Законом о основама социјалне заштите, заштите цивилних жртава рата и заштите породица с дјецом ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 36/99, 54/04, 39/06, 14/09, 7/14 –рјешење УС БиХ, 45/16, 19/17 – др. закон, 40/18, 52/22 – др. закон, 16/23, 60/23 – др. закон и 13/25 – др. закон). Овим је законом омогућено развијање хранитељства и у оним кантонима Федерације гдје то до тада није био случај, те су створене правне претпоставке за осигурање једнаке квалитете и једнаког приступа услугама хранитељства на подручју цијеле Федерације с обзиром на једнаке процедуре идентификације као и унифицирану методу одабира и едукације хранитеља. Такођер је креиран јединствен систем праћења њиховог рада у свим кантонима који до тада није постојао. Утврђивањем јединственог минимума за буџетско финансирање хранитељства на подручју Федерације, уједначене су накнаде за хранитељство. Поред наведеног, дефинирана су четири облика хранитељства (традиционално, специјализирано, хитно и повремено) чиме су створене претпоставке за пружање услуге хранитељства према потребама храненика. Особе с инвалидитетом су законом дефиниране као корисници услуге хранитељства при чему је потребно нагласити да је управо специјализирано хранитељство намијењено овим категоријама корисника. На концу, новину је представљала и чињеница да су Законом о хранитељству прописане редовне едукације хранитеља што до тада није био случај.

Након ступања на снагу Закона и након почетка његове примјене од 2018. године па до сада утврђени су различити разлози за побољшање успостављеног законодавног оквира с посебним фокусом на висину хранитељске накнаде и накнаде за издржавање храненика, као и на потребу увођења сервиса за подршку хранитељским породицама.

Према постојећем законодавном рјешењу, мјесечна накнада хранитељу по једном храненику износи најмање 15% основице дефиниране ставом (2) члана 32. Закона о хранитељству и иста се увећава за 15% за сваког наредног храненика. Наведена одредба у пракси доводи до неравноправног материјалног положаја хранитељских породица с обзиром на то да су породице с једним хранеником у повољнијем положају у односу на породице с двоје или више храненика јер наведене породице добијају већу новчану накнаду за наредног храненика у износу од цца 20,00 КМ, иако су потребе другог храненика исте као и првог. Такођер, ангажман хранитеља може бити реално далеко већи за задовољавање развојних потреба другог храненика у односу на првог при чему за наведену услугу добија симболично повећани износ накнаде.

Надаље, због повећања трошкова живота и подршке развоју хранитељства, оцијењено је потребним повећати износ накнаде за издржавање храненика. Предложеним законским рјешењима би се потакнуо већи број људи на бављење хранитељством, а да тај терет не падне на њихов буџет. С друге стране, за кантоналне буџете ово је и даље јефтинији вид збрињавања у односу на цијену збрињавања корисника у установу.

Додатни аргумент за предложене измјене и допуне Закона о хранитељству представља идентифицирана потреба за успостављањем континуиране подршке хранитељу и хранитељској породици. У том контексту, предложеним је законским рјешењима предвиђено успостављање додатне услуге стручне подршке и савјетовања намијењене хранитељским породицама и храненицима у виду посебног сервиса за ову врсту социјалне услуге. Сервис за подршку хранитељским породицама пружао би услугу континуиране подршке и праћење хранитељских породица што укључује стручног социјалног рада, стручног савјетовања, психосоцијалне подршке и друге видове подршке неопходне хранитељу, храненику и хранитељској породици за

потребе пријема, адаптације, боравка, развоја, заштите, рехабилитације, ресоцијализације и реинтеграције хранјеника с посебним фокусом на развијање и очување капацитета и могућности хранјеника индивидуално или у корелацији с хранитељском породицом и заједницом унутар које живи с циљем осигуравања потпуног или дјеломичног оспособљавања хранјеника за самосталан живот и рад. Наведени би сервиси били лиценцирани и финансирани из буџета Федерације и у великој би мјери растеретили тијела старатељства.

Имајући у виду све што је претходно наведено, те на темељу свакодневне комуникације с центрима за социјални рад и опћинским или градским службама социјалне заштите, ресорним кантоналним министарствима, хранитељским породицама и другим заинтересираним субјектима, Федерално министарство рада и социјалне политике је оцијенило неопходним сачинити измјене и допуне Закона о хранитељству.

III. ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ПРЕДЛОЖЕНИХ ПРАВНИХ РЈЕШЕЊА

Методолошки посматрано, Закон о измјенама и допунама Закона о хранитељству у Федерацији Босне и Херцеговине садржи укупно 26 чланова чијим се одредбама настоје унаприједити постојећа законска рјешења и отклонити уочени проблеми у имплементацији овога прописа. Што се тиче самога садржаја појединих одредби, односно образложења предложених измјена и допуна, они су приказани у наставку.

Члан 1: Предметним се чланом предлаже допуна члана 1. основног текста Закона о хранитељству у Федерацији Босне и Херцеговине ("Службене новине Федерације БиХ", број: 19/17) на начин да се у исти, као питања која су обухваћена одредбама предметног прописа, уврсте услуга стручне подршке и савјетовања у области хранитељства и центар за стручну подршку и савјетовање у области хранитељства. Имајући у виду да наведена питања представљају својеврсне нове цјелине унутар Закона о хранитељству, оцијењено је потребним ову одредбу допунити на предложени начин. Осим наведеног, у оквиру овога члана предложено је прецизирање тренутне формулације "центар за социјални рад" на начин да се уврсте и опћинске или градске службе социјалне заштите и с обзиром на чињеницу да одређени број јединица локалне самоуправе нема центре за социјални рад, већ одговарајуће службе које обављају ту врсту стручних послова. На концу, предложено је да тренутна кратица "центар" буде замијењена кратицом "тијело старатељства" како би на адекватан термиолошки начин биле обухваћене и опћинске или градске службе социјалне заштите. Основни текст Закона о хранитељству не садржи одредбе којима се дефинирају корисници хранитељства с аспекта држављанства и пребивалишта, те је у том контексту предложено додавање члана 1а. којим је прописано да право на хранитељство, под увјетима утврђеним овим законом, остварује особа која је држављанин Босне и Херцеговине и која има пребивалиште на територији Федерације. Истим је чланом дефиниран и изузетак од наведене одредбе којом је утврђено да корисник хранитељства може бити и страни држављанин којем је одобрен стални боравак на територији Федерације, под увјетима утврђеним овим законом и уколико је исто право регулирано споразумом о социјалном осигурању између Босне и Херцеговине и земље поријекла, односно мјеста пребивалишта страног држављанина. Страни држављанин којем је призната међународна заштита у БиХ, право на хранитељство може остварити у складу с одредбама Правилника о начину остваривања права на социјалну помоћ особама којима је призната међународна заштита у Босни и Херцеговини.

Члан 2: Предметним су чланом обухваћене измјене и допуне члана 2. темељног текста Закона о хранитељству којим је регулирано значење појединих израза. У том су контексту, поред постојећих дефиниција уврштене и дефиниције које се односе на сљедеће појмове: дијете, млађу пунољетну особу, одраслу особу, старију особу, законског заступника, заједничко домаћинство, центар за стручну подршку и савјетовање у области хранитељства и вођење случаја. Наведене измјене и допуне су се показале неопходним с циљем осигурања јасноће правне норме, као и терминолошке усклађености са савременим стандардима у овој области.

Члан 3: Предметним су чланом предложене измјене постојећег члана 17. на начин да се став (4) брише. Овим ставом је дефинирано да, прије доношења рјешења о испуњавању увјета за бављење хранитељством по захтјеву страног држављанина, тијело старатељства прибавља сагласност Федералног министарства рада и социјалне политике за стране држављане који имају стални боравак у Федерацији и испуњавају увјете за бављење хранитељством. Наиме, у пракси се показало да примјена ове одредбе непотребно усложњава поступак, те да Федерално министарство рада и социјалне политике нема никакве законске овласти гледе утврђивања неких додатних чињеница које већ нису утврђене у првостепеном поступку проведеном од стране надлежног тијела старатељства. С обзиром на то да постоји могућност жалбе на рјешење, чиме је осигурана двостепеност у одлучивању, одредијелило се за брисање ове одредбе. Надаље, у оквиру овога члана измијењен је и став (6) основног текста Закона о хранитељству у смислу да се приходни цензус за самца који се жели бавити хранитељством с постојећих 50% просјечно исплаћене нето плаће у Федерацији умањио на 40% јер је пракса показала да је постотак од 50% превисок за самца.

Члан 4: Предметним су чланом предложене измјене и допуне постојећег члана 18. став (1) основног текста Закона о хранитељству који дефинира сметње за обављање хранитељства. У досадашњој тачки х) је било дефинирано да хранитељство не може обављати хранитељска породица у којој хранитељ има више од двоје дјеце млађе од 15 година с изнимком сродничког хранитељства. Међутим, имајући у виду да постоје заинтересоване хранитељске породице које би се бавиле хранитељством и с троје властите дјеце, оцијењено је потребним попустити предметни критериј, те оставити могућност да се хранитељством могу бавити и породице које имају троје властите дјеце млађе од 15 година под увјетом да испуњавају друге прописане критерије. Овим чланом предвиђена је и допуна постојећег члана 18. основног текста Закона о хранитељству додавањем нове тачке и) којом је дефинирано да се хранитељством не може бавити хранитељска породица у којој је хранитељ или члан хранитељске породице именован за старатеља храњенику. Наведена се допуна показала неопходном након великог броја упита за појашњењем може ли иста особа бити храњеник и уједно старатељ удомљеној особи. С обзиром на то да би допуштање овакве праксе представљало својеврсно легализирање ситуација у којима објективно постоји сукоб интереса, оцијењено је нужним јасно прописати да именовани старатељ или чланови његове породице не могу истовремено бити и хранитељи.

Члан 5: Предметним су чланом предложене измјене постојећег члана 21. став (1) основног текста Закона о хранитељству чиме је омогућено да укупан број дјеце која живе у хранитељској породици, рачунајући и дјецу хранитеља, умјесто досадашњих петоро може бити шесторо. Тиме је извршено усклађивање предметне одредбе с одредбом члана 4. предложених измјена и допуна Закона о хранитељству.

Члан 6: Предметним су чланом предложене допуне постојећег члана 27. став (3) основног текста Закона о хранитељству на начин да су додате нове тачке ц), д), е) и ф) којима се проширују разлози за доношење рјешења о престанку важења рјешења о испуњавању увјета за обављање хранитељства. У том су контексту, поред тренутно прописаних разлога, предложеним допунама уврштени слједећи додатни разлози због којих се може донијети рјешење о престанку важења рјешења о испуњавању увјета за обављање хранитељства: ако хранитељ више не испуњава увјете за обављање хранитељства, ако хранитељ не испуњава обвезе преузете уговором о обављању хранитељства или омета праћење provedбе уговора о хранитељству, ако хранитељ одбија сарадњу у процесу успостављања контаката дјетета с породицом поријекла и реинтеграције дјетета с породицом поријекла или одбија сарадњу у процесу усвајања дјетета и ако хранитељ одбија сарадњу с надлежним тијелом старатељства или с центром за стручну подршку и савјетовање. Предложене су допуне резултат уочених проблема у пракси, а који нису препознати одредбом члана 27. став (3) основног текста Закона о хранитељству. На концу члан 27. је допуњен новим ставовима (5) и (6) којима је прописано да се жалба на рјешење о престанку важења рјешења о испуњавању увјета за обављање хранитељства може изјавити кантоналном министарству у року од осам дана од дана пријема рјешења, те да иста не одлаже извршење рјешења.

Члан 7: Предметним је чланом предложена измјена постојећег члана 29. основног текста Закона о хранитељству на начин да се тренутна кратица “Федерално министарство” замјењује ријечима “Федерално министарство рада и социјалне политике (у даљњем тексту: Федерално министарство)” с обзиром на то да је кроз предложене измјене и допуне из члана 3. брисана одредба става (4) из постојећег члана 17. у којој је био по први пут наведен пуни назив Министарства.

Члан 8: Предметним је чланом предложена потпуна измјена назива и текста постојећег члана 30. основног текста Закона о хранитељству на начин да је истом обухваћено питање поступка упућивања на смјештај у хранитељску породицу које тренутно важећим прописом није адекватно регулирано. У том је контексту предложеном измјеном предвиђено да је за одлучивање о упућивању на смјештај у хранитељску породицу, престанку смјештаја у хранитељској породици, као и закључивању уговора о хранитељству, мјесно надлежно тијело старатељства према мјесту пребивалишта хранјеника, те да се рјешење о признавању права на смјештај и упућивању у хранитељску породицу доноси уз претходно прибављену сагласност кантоналног министарства гледе признавања права на хранитељску накнаду и накнаду за издржавање хранјеника. Надаље је прописано да се смјештај реализира тек након доношења рјешења с тим што код хитног хранитељства тијело старатељства може донијети и усмено рјешење и одредити његово извршење без одгоде при чему је обвезно о наведеном одмах обавијестити кантонално министарство које је дужно у року не дужем од три дана дати или ускратити писану сагласност на усмено рјешење уколико се њиме признаје право на хранитељску накнаду и накнаду за издржавање хранјеника. Такођер, у ситуацијама у којима се доноси усмено рјешење, тијело старатељства је дужно, по добијању писане сагласности кантоналног министарства, донијети писано рјешење о признавању права на смјештај и упућивању у хранитељску породицу најкасније у року од осам дана од дана доношења усменог рјешења. На концу је прописано да о жалби против рјешења надлежног тијела старатељства којим се одлучивало о упућивању на смјештај у хранитељску породицу, као и о престанку смјештаја у хранитељској породици по овом закону одлучује надлежно кантонално министарство, те да жалба не одгађа извршење првоступањског рјешења.

Предложено је додавање новог члана 30а. у основни текст Закона о хранитељству којим се регулира питање околности у којима престаје смјештај у хранитељску породицу с обзиром на то да наведено питање није уређено тренутно важећим прописом. С тим у вези, прописано је да смјештај у хранитељској породици престаје: смрћу храњеника, усвојењем храњеника, повратком у биолошку породицу, осамостаљивањем храњеника и у другим случајевима када престану постојати разлози за смјештај у хранитељску породицу.

Члан 9: Предметним је чланом предложена потпуна измјена назива и текста постојећег члана 31. основног текста Закона о хранитељству с обзиром на потребу да се питање закључивања и садржаја уговора о хранитељству премјести из тренутно важећег члана 30. у члан 31. због предложене измјене обухваћене чланом 8. овог закона.

Члан 10: Предметним су чланом предложене измјене одредби ставова (3), (4) и (5) постојећег члана 32. основног текста Закона о хранитељству којима је предвиђено повећање мјесечне накнаде по једном храњенику с тренутних 15% на најмање 30% (традиционално хранитељство), односно с тренутних 30% на 45% (специјализирано хранитељство) просјечне нето плаће исплаћене у Федерацији према објављеном податку Федералног завода за статистику за претходну годину. Притом је кантонима остављена могућност да, овисно о својим финансијским могућностима, могу утврдити и већи износ хранитељске накнаде од наведених минималних износа. Наведено је повећање предметних накнада оцијењено неопходним с обзиром на константна повећања животних трошкова, али и због разине одговорности коју хранитељ преузима на себе осигуравајући у свом властитом дому социјално збрињавање и социјалну подршку дјечи и одраслим особама које се нађу у стању потребе.

Члан 11: Предметним је чланом предложена измјена одредбе става (3) постојећег члана 34. основног текста Закона о хранитељству којом је предвиђено повећање накнаде за издржавање храњеника с тренутних 30% на најмање 50% (традиционално хранитељство), односно с тренутних 50% на 70% (специјализирано хранитељство) просјечне нето плаће исплаћене у Федерацији према објављеном податку Федералног завода за статистику за претходну годину. Притом је кантонима остављена могућност да, овисно о својим финансијским могућностима, могу утврдити и већи износ накнаде за издржавање храњеника од наведених минималних износа. Наведено је повећање предметне накнаде оцијењено неопходним с обзиром на константна повећања животних трошкова, али и због разине одговорности коју хранитељ преузима на себе осигуравајући у свом властитом дому социјално збрињавање и социјалну подршку дјечи и одраслим особама које се нађу у стању потребе. На концу, постојећи члан 34. основног текста Закона о хранитељству допуњен је још једном одредбом којом је прописано да се накнада за издржавање храњеника не може третирати као приход и да се иста сматра неопорезивом накнадом.

Члан 12: Предметним су чланом предложене измјене одредби ставова (5) и (7) постојећег члана 36. основног текста Закона о хранитељству којима се проширује одговорност и наглашава улога хранитеља као особе која активно помаже храњенику на путу његове припреме за повратак у заједницу из које је дошла или на путу његовог осамостаљења, те се предвиђа могућност додатног стручног усавршавања хранитеља и његовог партнера. На концу, у склопу овога члана постојећи члан 36. основног текста Закона о хранитељству допуњује се одредбом која наглашава његову

обавезу гледе одржавања редовитих личних контаката хранитеља и храненика са стручним радником центра за стручну подршку и савјетовање од чега најмање један у стамбеном простору хранитеља.

Члан 13: Предметним је чланом предложена измјена одредби постојећег члана 38. основног текста Закона о хранитељству с циљем терминолошког усклађивања појединих ријечи или формулација. У ставу (8) ријеч: “центар” замјењује се ријечима: “тијело старатељства или центар за стручну подршку и савјетовање”, те у ставу (9) ријечи: “рјешења центра о признавању права на такве услуге” замјењују се ријечима: “стручне процјене тијела старатељства и рјешења којим се признаје право на буџетско финансирање таквих услуга”. Једнако терминолошко усклађивање је реализовано за члан 38. став (10).

Члан 14: Предметним је чланом предложена измјена одредби постојећег члана 41. става(1) основног текста Закона о хранитељству с циљем терминолошког усклађивања појма “центар” који је замијењен појмовима “тијело старатељства” и “центар за стручну подршку и савјетовање”. Једнака измјена односи се и на члан 45. став (1).

Члан 15: Предметним је чланом предложена измјена одредби постојећег члана 43. основног текста Закона о хранитељству с циљем укључивања центара за стручну подршку и савјетовање у процес израде индивидуалног плана и припремања хранитељске породице за пријем храненика на смјештај. Тако је у ставу (1) тачка а) предметног члана предвиђено да тијело старатељства укључује центар за стручну подршку и савјетовање у процес израде индивидуалног плана, док је у истом ставу, али у тачки б) прописано да је тијело старатељства обвезно упознати хранитељску породицу и центар за стручну подршку и савјетовање с особинама храненика који ће бити смјештен, његовим дотадашњим животом, здравственим стањем и потребама, проблемима који постоје и који се могу очекивати, те с циљевима који се желе постићи индивидуалним планом.

Члан 16: Предметним су чланом предложене измјене и допуне одредби постојећег члана 44. основног текста Закона о хранитељству с циљем укључивања центара за стручну подршку и савјетовање у процес координирања provedбе индивидуалног плана и праћења прилика смјештеног дјетета. Тако је наведеним допунама у ставу (4) предметног члана предвиђено да водитељ индивидуалног плана координира провођење плана у сарадњи с хранеником и његовом породицом, те одабраним центром за стручну подршку и савјетовање, а по потреби и с другим правним и физичким особама, док је у ставу (6) истога члана утврђено да тијело старатељства прати прилике смјештеног дјетета, самостално или у пратњи стручног радника центра за стручну подршку и савјетовање. Осим наведеног, допуном одредбе става (3) прописано је да се индивидуални план саставља у писаном облику и примјеном методе вођења случаја чиме је тијелима старатељства прописано кориштење методе стручног рада на темељу које се, у сарадњи с хранеником, врши стручна процјена његових потреба, договарају и координирају услуге социјалног збрињавања и социјалне подршке у хранитељској породици, те прати, евалуира и заступа најбољи интерес храненика ради побољшања његове социјалне добробити.

Члан 17: Предметним су чланом предложене измјене и допуне одредби постојећег члана 45. основног текста Закона о хранитељству на начин да је у ставу (2) прописано да тијело старатељства, заједно с хранитељем и центром за стручну подршку и савјетовање, припрема храненика на одлазак из породице и прихват у новој

хранитељској породици у случајевима када се процијени да га је потребно упутити на смјештај у другу хранитељску породицу. На концу, предложеном допуном става (4) предметног члана утврђена је обвеза тијела старатељства да, заједно с центром за стручну подршку и савјетовање и хранитељем, млађим пунољетним особама на смјештају у хранитељским породицама осигура помоћ за осамостаљивање и самосталан живот изравно или преко центра за стручну подршку и савјетовање.

Члан 18: Предметним је чланом предложено додавање новог члана 45а. иза постојећег члана 45. основног текста Закона о хранитељству којим се регулира питање услуга стручне подршке и савјетовања. У том су контексту новим чланом прописани садржај и облици наведене услуге (стручни социјални рад, стручно савјетовање, психосоцијална подршка, помоћ при укључивању у програме образовања и оспособљавања, те кризне и ране интервенције). На концу, у оквиру овога члана је утврђено да се услуге стручне подршке и савјетовања у области хранитељства у правилу пружају у временски ограниченом раздобљу у трајању до највише 12 мјесеци с тим да се исто, у изнимним случајевима, може продужити за још три мјесеца. Предложено је и додавање члана 45б. којим се регулира питање пружатеља услуга стручне подршке и савјетовања. С тим у вези, новим су чланом, као пружатељи наведене услуге, дефинирани центри за стручну подршку и савјетовање који своју дјелатност могу основати и регистrirати и под другим називом под увјетом да испуњавају увјете прописане овим законом гледе пружања ове социјалне услуге. Осим наведеног, у оквиру овог члана је утврђено да минималне увјете за пружање услуга стручне подршке и савјетовања у области хранитељства, а који се тичу локације, простора, опреме, организације, броја и стручне спреме ангажираног особља за пружање ове социјалне услуге прописује федерални министар рада и социјалне политике. Предложено је додавање новог члана 45ц. којим се регулира поступак оцјењивања испуњености минималних увјета за рад и пружање услуга стручне подршке и савјетовања у области хранитељства. С тим у свези, одредбама предметног члана прописано је да захтјев за оцјењивање испуњености минималних увјета за пружање ове услуге подноси њезин пружатељ, а да поступак оцјењивања испуњености минималних увјета проводи тијело именовано од стране федералног министра. Такође је утврђено да, на приједлог овога тијела, федерални министар доноси рјешење о испуњености минималних увјета које је коначно у управном поступку и против којег се може покренути управни спор пред надлежним судом, те да ће се начин рада, састав и надлежности, те остала питања везана за рад наведеног тијела уредити посебним provedбеним актом.

Предложено је и додавање новог члана 45д. којим се регулира поступак издавања лиценце. С тим у вези, прописано је да федерални министар рада и социјалне политике, на темељу рјешења о испуњености минималних увјета, издаје лиценцу на раздобље до пет година којом се центру за стручну подршку и савјетовање одобрава пружање услуга стручне подршке и савјетовања у области хранитељства. Уједно је одредбама овога члана утврђено да се примјењују одредбе посебног прописа о социјалним услугама гледе увјета за издавање лиценце, ограничење лиценце, обнављања лиценце, привременог укидања лиценце, одузимања лиценце, поступка за издавање, ограничавање и одузимање лиценце, као и регистра о изданим лиценцама.

Предложено је додавање новог члана 45е. којим се регулира питање избора и уговарања услуга стручне подршке и савјетовања. У том је контексту утврђено да сваки хранитељ има право слободног избора центра за стручну подршку и савјетовање између лиценцираних пружатеља ове социјалне услуге који дјелују на

простору мјесно надлежног тијела старатељства, као и право промјене центра за стручну подршку и савјетовање највише једном у 12 мјесеци. Такођер је прописано да ће, након доношења рјешења о признавању права на смјештај и упућивању у хранитељску породицу и на основу изјаве хранитеља о одабраном центру за стручну подршку и савјетовање, надлежно тијело старатељства закључити уговор с одабраним центром за стручну подршку и савјетовање којим се регулирају међусобна права и обвезе.

Предложено је и додавање новог члана 45ф. којим се регулира питање финансирања и цијене услуге стручне подршке и савјетовања. Предметним је чланом утврђено да центар за стручну подршку и савјетовање има право на мјесечну накнаду за извршену услугу стручне подршке и савјетовања у области хранитељства, те да просјечна исплаћена нето плата у Федерацији према објављеном податку Федералног завода за статистику за претходну годину представља основицу за обрачун ове накнаде. Такођер је прописано да мјесечну накнаду по овом основу обрачунава и уплаћује тијело старатељства које је донијело рјешење о признавању права на смјештај и упућивању у хранитељску породицу, те да се средства за исту осигуравају у буџету Федерације. На концу је утврђено и да федерални министар рада и социјалне политике прописује методологију за израчун мјесечне накнаде за пружену услугу стручне подршке и савјетовања у области хранитељства.

Члан 19: Предметним су чланом предложене измјене и допуне одредби постојећег члана 48. основног текста Закона о хранитељству на начин да у се ставу (4) обављање додатних едукација умјесто досадашњих два пута годишње смањује на једном годишње из разлога што је пракса показала да не постоји реална потреба за великим бројем додатних едукација. Надаље, додавањем ставова (8), (9) и (10) створене су правне претпоставке да обвезно оспособљавање и прописане едукације хранитеља могу организирати и проводити и центри за стручну подршку и савјетовање при чему њихове трошкове подмирују својим средствима. На концу је прописана надлежност Федералног министарства гледе праћења над проведбом ових едукација.

Члан 20: Предметним су чланом предложене измјене одредбе постојећег члана 50. став (4) основног текста Закона о хранитељству на начин да се, поред оних већ прописаних, створе правне претпоставке за укључивање и других додатних подручја едукација уколико се за њима укаже потреба при чему се ова могућности односи искључиво на специјализирано хранитељство.

Члан 21: Предметним су чланом предложене измјене одредбе постојећег члана 51. основног текста Закона о хранитељству на начин да се, поред средишњег регистра хранитеља, успоставља и регистар лиценцираних центара за стручну подршку и савјетовање, као и регистар физичких особа које су стекле звање едукатора у области хранитељства при чему садржај и начин вођења предметних регистара прописује федерални министар рада и социјалне политике.

Члан 22: Предметним су чланом предложене измјене и допуне наслова и текста постојећег члана 52. основног текста Закона о хранитељству у смислу јаснијег дефинирања надзора над примјеном овога прописа. У том је контексту утврђено да надзор над проведбом овога закона и пратећих подзаконских аката врше кантонална министарства, док надзор над законитошћу рада центара за стручну подршку и савјетовање врши Федерално министарство рада и социјалне политике. Такођер је у одређеној мјери проширен и опсег инспекцијског надзора који врше кантонални инспектори за област социјалне заштите при чему је прописано да се исти проводи

увидом у релевантну документацију којом располаже тијело старатељства уз могућност посјета хранитељу код којег је извршен смјештај што до сада није био случај.

Члан 23: Предметним је чланом предложено брисање постојећег члана 53. основног текста Закона о хранитељству којим је било предвиђено успостављање посебног радног тијела за праћење имплементације овога закона. Разлог наведеном лежи у одредби члана 49. Закона о материјалној подршци породицама с дјецом у Федерацији Босне и Херцеговине ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 52/22 и 58/24) којом је прописан престанак примјене овога члана основног текста Закона о хранитељству.

Члан 24: Овим чланом досадашњи чланови 54., 55., 56., 57., 58., 59., 60., и 61. постају чланови 53., 54., 55., 56., 57., 58., 59. и 60.

Члан 25: Предметним су чланом предложене измјене и допуне постојећег члана 58. основног текста Закона о хранитељству које се односе на доношење provedбених аката. Имајући у виду увођење нових законских или другачијих рјешења која су предвиђена предложеним измјенама и допунама, оцијењено је неопходним ревидирати и пратеће подзаконске акте како би се осигурала досљедност у примјени овога закона.

Члан 26: Предметним је чланом прописано ступање на снагу Закона о измјенама и допунама Закона о хранитељству у Федерацији Босне и Херцеговине, а то је осмог дана од дана објаве у "Службеним новинама Федерације БиХ". Закон о измјенама и допунама Закона о хранитељству у Федерацији Босне и Херцеговине примјењиват ће се од 1.1.2026.

IV. УСКЛАЂЕНОСТ ЗАКОНА С ПРОПИСИМА ЕУ

У складу с Уредбом о поступку усклађивања законодавства Федерације Босне и Херцеговине с правном течевином Европске уније, Изјава о усклађености достављена је Уреду Владе Федерације Босне и Херцеговине за законодавство и усклађеност с прописима Европске уније. У односу на предметну материју која је уређена овим законом не постоји одговарајући пропис Европске уније с којим је потребно извршити усклађивање.

V. ПРОВЈЕРА ПРОВОЂЕЊА

Проведба предвиђена овим измјенама се остварује путем надлежних тијела како слиједи: тијело старатељства, мјесно надлежно према пребивалишту храненика, доноси рјешења о признавању права на смјештај и упућивању у хранитељску породицу уз претходно прибављену сагласност кантоналног министарства, може у хитним случајевима донијети усмено рјешење, закључује уговоре о хранитељству, координира provedбу и прати прилике храненика у сарадњи с водитељем индивидуалног плана и центром за стручну подршку и савјетовање, закључује уговор с одабраним центром за стручну подршку и савјетовање те обрачунава и уплаћује мјесечну накнаду за извршену услугу стручне подршке и савјетовања. Кантонално министарство даје сагласност на рјешења о признавању права на смјештај и упућивању у хранитељску породицу, одлучује о жалбама против рјешења тијела старатељства те врши надзор над provedбом. Федерално министарство рада и социјалне политике прописује минималне увјете за пружање услуге стручне подршке и савјетовања, проводи поступак оцјењивања испуњености минималних увјета те

издаје лиценце, води средишњи регистар потенцијалних хранитеља и храненика, средишњи регистар лиценцираних центара за стручну подршку и савјетовање те регистар физичких особа које су стекле звање едукатора у области хранитељства, врши надзор над законитошћу рада центара за стручну подршку и савјетовање, прописује методологију за израчун мјесечне накнаде за пружену услугу стручне подршке и савјетовања те врши праћење над проведеним едукацијама. Инспекцијски надзор над проведбом овога закона и подзаконских аката врши кантонални инспектор за област социјалне заштите увидом у релевантну документацију којом располаже тијело старатељства, уз могућност посјета хранитељу код којег је извршен смјештај.

Рокови за доношење проведбених аката су одређени тако да федерални министар у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овога закона доноси проведбене акте те програм основних и додатних едукација хранитеља, а у року од 60 дана прописује обрасце (образац пријаве за обављање хранитељства и образац за извјештавање). Праћење се осигурава вођењем средишњих регистара на нивоу Федерације на темељу података достављених од стране тијела старатељства у року од осам дана од доношења рјешења, координацијом проведбе и праћењем прилика смјештеног дјетета од стране тијела старатељства, укључивањем центра за стручну подршку и савјетовање у израду и проведбу индивидуалног плана те редовним личним контактима хранитеља и храненика са стручним радником центра за стручну подршку и савјетовање, од чега најмање један у стамбеном простору хранитеља. Жалбе против рјешења тијела старатељства одлучују се пред надлежним кантоналним министарством, а жалба не одгађа извршење првостепеног рјешења.

VI. КОНСУЛТАЦИЈЕ И ПРИБАВЉЕНА МИШЉЕЊА

Преднацрт је припремљен након што су од свих кантоналних министарстава надлежних за социјалну и дјечју заштиту затражене писане сугестије, те након рада Радне групе именоване од стране Федералног министарства рада и социјалне политике (представници Министарства, ЈУ Кантонални центар за социјални рад Сарајево, Министарство за рад, социјалну политику и повратак Тузланског кантона, Министарство здравства, рада и социјалне заштите Тузланског кантона, СОС Дјечија села БиХ и УНИЦЕФ БиХ). На достављени Преднацрт писмено су се очитовала сљедећа кантонална министарства: Посавски кантон (Министарство здравства и социјалне политике), Средњобосански кантон (Министарство здравства и социјалне политике), Унско-сански кантон (Министарство здравства, рада и социјалне политике), Западнохерцеговачки кантон (Министарство здравства, рада и социјалне заштите) и Тузлански кантон (Министарство за рад, социјалну политику и повратак). Кључне теме из пристиглих мишљења односиле су се на: висину накнада и фискалне учинке по кантоне; број дјеце у хранитељској породици; надлежности и улогу центара за стручну подршку и савјетовање у односу на тијела старатељства; те рок почетка примјене. Уважена је примједба о почетку примјене (члан 26. – од 1.1.2026.), док су остале сугестије узете у разматрање и бит ће праћене у фази имплементације. Преднацрт је достављен Федералном министарству правде, које је дало мишљење без примједби из оквира своје надлежности; мишљења Федералног министарства финансија и Уреда Владе Федерације БиХ за законодавство и усклађеност с прописима Еуропске уније су затражена.

VII. ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА

Предложене измјене и допуне Закона о хранитељству ће имати одређене учинке по кантоналне буџете у смислу потребе за осигурањем додатних средстава с обзиром на

то да је истима предвиђено повећање хранитељске накнаде и накнаде за издржавање хранјеника. Гледе хранитељске накнаде, која се исплаћује у мјесечном износу, предвиђено је повећање с тренутних 15% на најмање 30% (традиционално хранитељство), односно с тренутних 30% на 45% (специјализирано хранитељство) просјечне нето плаће исплаћене у Федерацији према објављеном податку Федералног завода за статистику за претходну годину. Полазећи од процјене да ће просјечна нето плаћа за 2025. годину бити 1.600,00 КМ, тада би мјесечна хранитељска накнада за традиционално хранитељство требала износити 480 КМ, односно 720 КМ за специјализирано хранитељство. С обзиром на то да је тренутно евидентирано 380 корисника хранитељства од којих су њих 85% (или 323) корисници традиционалног, а 15% (или 57) специјализираног хранитељства, долази се до процјене да ће по основу исплате хранитељске накнаде из кантоналних буџету на годишњем нивоу требати издвојити укупно 2.352.960,00 КМ од чега 1.860.480,00 КМ за кориснике традиционалног хранитељства, те 492.480,00 КМ за кориснике специјализираног хранитељства.

Надаље, гледе мјесечне накнаде за издржавање хранјеника, предложеним је измјенама и допунама такођер предвиђено повећање с тренутних 30% на најмање 50% (традиционално хранитељство), односно с тренутних 50% на 70% (специјализирано хранитељство) просјечне нето плаће исплаћене у Федерацији према објављеном податку Федералног завода за статистику за претходну годину. Узимајући у обзир раније наведене параметре који се односе на висину просјечне плате у 2025. години, мјесечна накнада за издржавање хранјеника, према предложеним измјенама и допунама, требала би износити 800 КМ за традиционално хранитељство, односно 1120 КМ за специјализирано хранитељство. С обзиром на претходно наведени евидентирани број корисника хранитељства, долази се до процјене да ће по основу исплате мјесечне накнаде за издржавање хранјеника из кантоналних буџета на годишњем нивоу требати издвојити укупно 3.866.880,00 КМ од чега 3.100.800,00 КМ за кориснике традиционалног хранитељства, те 766.080,00 КМ за кориснике специјализираног хранитељства.

На концу, предложеним измјенама и допунама Закона о хранитељству предвиђено је увођење услуге стручне подршке и савјетовања у области хранитељства која би се финансирала из федералног буџета. Приједлог је да се мјесечна накнада по кориснику за ову услугу утврди у износу од 15% просјечне нето плаће исплаћене у Федерацији према објављеном податку Федералног завода за статистику за претходну годину за кориснике традиционалног хранитељства (240 КМ), односно 30% за кориснике специјализираног хранитељства (480 КМ). Имајући у виду тренутни број корисника хранитељства, процјена је да би на годишњем нивоу из федералног буџета требало издвојити укупно 1.258.560,00 КМ од чега 930.240,00 КМ за хранитељске породице које се баве традиционалним хранитељством и 328.320,00 КМ за хранитељске породице које се баве специјализираним хранитељством.

У наредној се табели налази рекапитулација процијењених издатака за provedбу Закона о хранитељству с предложеним измјенама и допунама, разврстана према врстама накнада и облицима хранитељства.

Традиционално хранитељство	Хранитељск накнада	Накнада за издржавање хранјеника	Накнада за услугу стручне подршке и савјетовања
Основица у КМ	1.600	1.600	1.600

% од основице	30	50	15
Висина накнаде у КМ	480	800	240
Број корисника	323	323	323
Висина издвајања на мјесечној разини у КМ	155.040,00	258.400,00	77.520,00
Висина издвајања на годишњој разини у КМ	1.860.480,00	3.100.800,00	930.240,00
Специјализирано хранитељство	Хранитељска накнада	Накнада за издржавање храњеника	Накнада за услугу стручне подршке и савјетовања
Основица у КМ	1.600	1.600	1.600
% од основице	45	70	30
Висина накнаде у КМ	720	1.120	480
Број корисника	57	57	57
Висина издвајања на мјесечној разини у КМ	41.040,00	63.840,00	27.360,00
Висина издвајања на годишњој разини у КМ	492.480,00	766.080,00	328.320,00

Резимирајући претходно наведено, у наредној се табlici налази преглед укупних издвајања на годишњем нивоу, разврстан према врстама накнада и изворима финансирања.

Врста накнаде	Износ у КМ	Извор
Хранитељска накнада на годишњем нивоу за традиционално хранитељство	1.860.480,00	Кантонални буџети
Хранитељска накнада на годишњем нивоу за специјализирано хранитељство	492.480,00	Кантонални буџети
Накнада за издржавање храњеника на годишњем нивоу за традиционално хранитељство	3.100.800,00	Кантонални буџети
Накнада за издржавање храњеника на годишњем нивоу за специјализирано хранитељство	766.080,00	Кантонални буџети
Накнада за услугу стручне подршке и савјетовања на годишњем нивоу за традиционално хранитељство	930.240,00	Федерални буџети
Накнада за услугу стручне подршке и савјетовања на годишњем нивоу за специјализирано хранитељство	328.320,00	Федерални буџети

Укупно	7.478.400,00	-
--------	--------------	---

Предложено рјешење повећава доступност хранитељства и смањује ослањање на институционални смјештај. Расходи су директно везани за кретање просјечне нето плаће. Очекивани ефекти: раст броја хранитељских мјеста, краће вријеме до смјештаја, бољи развојни исходи и дугорочно нижи јавни расходи.

VIII. ЗАКЉУЧАК

Како је образложено у тачкама II и III, измјене су нужне ради повећања накнада с обзиром на пораст трошкова живота, успоставе и финансирања стручне подршке и савјетовања, прецизирања надлежности и поступака тијела старатељства и кантоналних органа, те унапређења регистара и надзора, чиме се отклањају уочене препреке даљњем развоју хранитељства. Проведбени учинци пратит ће се кроз регистре, извјештаје и надзор прописан овим законом и подзаконским актима.